

รายวิชา ประวัติศาสตร์

รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ พัฒนาการภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

เรื่อง รัฐโบราณในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

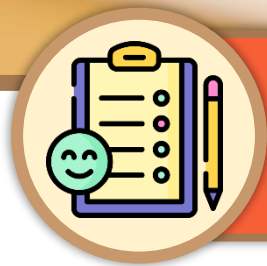
ครูผู้สอน ครูอาทิตย์ ชัยเทพา

เรื่อง

รัฐโบราณในเอเชีย
ตะวันออกเฉียงใต้

จุดประสงค์การเรียนรู้

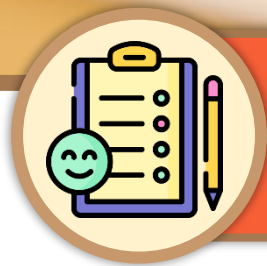
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

- อธิบายลักษณะของรัฐธรรมนูญทั้ง 8 รัฐในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้อย่างถูกต้อง

ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

- สืบค้น วิเคราะห์ และเชื่อมโยงข้อมูลของรัฐธรรมนูญกับผลต่อพัฒนาการด้านวัฒนธรรม เศรษฐกิจ และการปกครอง

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)

- เกิดความตระหนักถึงความสำคัญของการตั้งถิ่นฐานในอดีตที่มีผลต่อปัจจุบัน

สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน (KSA)

สามารถสืบค้น วิเคราะห์ และเชื่อมโยงข้อมูลของรัฐโบราณกับผลต่อพัฒนาการด้านวัฒนธรรม เศรษฐกิจ และการปกครอง ด้วยความตระหนักถึงความสำคัญของการตั้งถิ่นฐานในอดีตที่มีผลต่อปัจจุบัน

นักเรียนเคยสงสัยไหมว่า
ทำไมบางประเทศในอาเซียน
จึงมีวัดแบบอินเดีย
บางประเทศพูดภาษาล้านนา
หรือบางประเทศมีทั้งศาสนาพุทธ
และฮินดูอยู่ด้วยกัน

กิจกรรม

“รหัสภาพเปิดเผยอดีต”

၁

၂

၃

၄

၅

၆

၁

၂

၃

၄

၅

၆

กิจกรรม

“ภารกิจไขรหัส
รัฐโบราณ”

๑. ครูแสดง “รหัสคำใบ้” ๓ ข้อ
(เกี่ยวกับลักษณะ ที่ตั้ง หรือวัฒนธรรมของรัฐใดรัฐหนึ่ง)
๒. นักเรียนต้องค้นหาให้ได้ว่าเป็นรัฐใด
จากชุดข้อมูลรัฐโบราณ ๘ รัฐ ที่ครูเตรียมให้

ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง รัฐโบราณในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง พัฒนาการภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง รัฐโบราณในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
รายวิชา ประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

รัฐโบราณฟูนัน

ฟูนันเป็นอาณาจักรโบราณที่ตั้งอยู่บริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำโขงตอนล่าง ซึ่งครอบคลุมพื้นที่ในปัจจุบันคือกัมพูชาและเวียดนามใต้ ฟูนันถือเป็นอาณาจักรแรก ๆ ที่มีความเจริญรุ่งเรืองในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ฟูนันมีลักษณะเด่นคือการเป็นศูนย์กลางการค้าระหว่างประเทศ โดยมีเมืองท่าค้าขายสำคัญ เช่น เมืองออกแก้ว ที่เป็นจุดแลกเปลี่ยนสินค้าระหว่างจีน อินเดีย และประเทศใกล้เคียง ฟูนันรับเอาวัฒนธรรมอินเดียเข้ามาอย่างชัดเจน เช่น ระบบการปกครองแบบกษัตริย์ ศาสนาพราหมณ์ และการใช้ภาษาสันสกฤตในการจารึก ฟูนันยังส่งบรรณาการให้กับราชวงศ์จีน จึงมีความสัมพันธ์ทางการเมืองและการค้าอย่างใกล้ชิดกับจีน ผลต่อการพัฒนาของฟูนันคือ การเปิดเส้นทางการค้าและวัฒนธรรมระหว่างทวีป ช่วยสร้างรากฐานให้กับอาณาจักรโบราณอื่น ๆ ในภูมิภาค เช่น เจนละ จามปา และขอม ที่ต่อยอดระบบการปกครอง ศิลปะ และศาสนา ฟูนันเป็นต้นแบบของการตั้งถิ่นฐานที่เจริญรุ่งเรืองในบริเวณลุ่มแม่น้ำโขง ซึ่งส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศกัมพูชาในปัจจุบัน โดยเฉพาะวัฒนธรรมขอมที่มีอิทธิพลต่อประวัติศาสตร์และศิลปะไทยและลาวด้วยความสัมพันธ์กับรัฐอื่น ๆ เช่น เจนละที่อยู่ใกล้เคียงมีการติดต่อค้าขายและแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม รวมถึงมีการสืบทอดวัฒนธรรมอินเดียและระบบการปกครองแบบกษัตริย์ไปยังรัฐอื่น ๆ ในภูมิภาค ฟูนันจึงถือเป็นจุดเริ่มต้นของความเจริญและการรวมตัวทางวัฒนธรรมในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้สมัยโบราณ

เจนละ
อาณาจักรเจนละตั้งบริเวณลุ่มแม่น้ำโขงตอนกลาง กัมพูชาและพื้นที่ใกล้เคียงในปัจจุบัน ตั้งอยู่ในบริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำและชายฝั่งทะเล ซึ่งเป็นเส้นทางค้าขายสำคัญในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ลักษณะเด่นของเจนละเป็นรัฐโบราณที่มีความเจริญทางวัฒนธรรมและศิลปกรรม มีการนับถือศาสนาฮินดู โดยเฉพาะศาสนาพราหมณ์ มีการสร้างวัดและปราสาทแบบอินเดีย เช่น ปราสาทพนมรุ้งและพิมาย มีการใช้ภาษาสันสกฤตในศาสนาและพิธีกรรม การค้าขายกับรัฐอื่นๆ ในภูมิภาคและต่างประเทศค่อนข้างคึกคัก ผลต่อการพัฒนาเจนละมีบทบาทสำคัญในการเผยแพร่วัฒนธรรมอินเดียในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ทำให้เกิดการผสมผสานวัฒนธรรมและศาสนาในพื้นที่ นอกจากนี้ยังเป็นจุดเชื่อมการค้าทางทะเลที่สำคัญต่อการพัฒนาการทางเศรษฐกิจของภูมิภาคนี้ในยุคหลัง
ความสัมพันธ์กับรัฐอื่นเจนละมีความสัมพันธ์ทั้งทางการค้าและการทูตกับอาณาจักรฟูนันและขอม รวมทั้งมีความขัดแย้งในบางช่วงกับอาณาจักรขอมและญวน (เวียดนาม) ซึ่งแสดงถึงการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองและสิ่งแวดล้อมภูมิภาคนี้

ใบความรู้ที่ ๑ เรื่องรัฐโบราณ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

၁

၂

၃

แผนที่แสดงบริเวณที่สันนิษฐานว่าเป็นที่ตั้งอาณาจักรพุนัน ประมาณพุทธศตวรรษที่ 7-11

เงินตราที่ใช้ในสมัยพุนัน

<https://www.trueplookpanya.com/lite/knowledge/view/31291>

รัฐพุนัน

- เมืองท่าค้าขายสำคัญบริเวณปากแม่น้ำโขง
- รับวัฒนธรรมอินเดียมาใช้ รวมทั้งระบบกษัตริย์
- เป็นรัฐแรกในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่ส่งทูตไปจีน

၁

၂

၃

<https://www.trueplookpanya.com/lite/knowledge/view/31291>

แผนที่แสดงที่ตั้งอาณาจักรเจนละ

รัฐเจนละ

- รวมดินแดนพุนั้นเข้ามาเป็นส่วนหนึ่ง
- แบ่งออกเป็นสองศูนย์กลาง คือ เจนละบก กับ เจนละน้ำ
- รุ่งเรืองด้วยศาสนาฮินดูและการสร้างวิหาร

၁

၂

၃

รัฐจัมปา

แผนที่แสดงบริเวณที่สันนิษฐานว่าเป็นที่ตั้งอาณาจักร
จัมปาและนามเวียด

<https://www.trueplookpanya.com/lite/knowledge/view/31291>

- อยู่ในเวียดนามตอนกลาง ชื่อเดิมในเอกสารจีนว่า “หลินยี่”
- รับอิทธิพลฮินดูและพุทธ อินเดียได้มากที่สุด
- เป็นรัฐคู่แข่งกับเจนละและเวียดโบราณ

၁

၂

၃

รัฐพุกาม

- ตั้งอยู่ลุ่มแม่น้ำอิรวดีในพม่า
- มีพระเจ้าอโนรธาสร้างความมั่นคงให้ประเทศ
- รับพระพุทธศาสนาเถรวาทจากลังกา

แผนที่อาณาจักรพุกาม <https://www.trueplookpanya.com/lite/knowledge/view/31291>

၁

၂

၃

รัฐล้านช้าง

- ตั้งอยู่ฝั่งซ้ายของแม่น้ำโขง ไม่มีทางออกทะเล
- มีความสัมพันธ์กับอาณาจักรไทและจีนตอนใต้
- ศูนย์กลางอยู่ที่เมืองหลวงพระบาง

၁

၂

၃

รัฐมะทะรัม

- อยู่กลางเกาะชวาในอินโดนีเซีย
- ปกครองโดยราชวงศ์ไศเลนทร์
- ศาสนาหลักคือฮินดู มีความสัมพันธ์ทางทะเลกับรัฐอื่นๆ

၁

၂

၃

แผนที่แสดงบริเวณที่สันนิษฐานว่าเป็นที่ตั้งอาณาจักรศรีวิชัย ประมาณพุทธศตวรรษที่ 13-18

รัฐศรีวิชัย

- ตั้งอยู่ที่แหลมมลายู มีเมืองหลวงอยู่ที่ปาเล็มบัง
- เป็นรัฐพุทธที่รุ่งเรืองในการค้าทางทะเล
- มีบทบาทสำคัญในการเผยแผ่ศาสนาไปยังหมู่เกาะ

၁

၂

၃

แผนที่แสดงดินแดนที่อยู่ในอำนาจของอาณาจักรมัชปาหิต

<https://www.trueplookpanya.com/lite/knowledge/view/31291>

รัฐมัชปาหิต

- เป็นรัฐที่ยิ่งใหญ่ที่สุดในหมู่เกาะอินโดนีเซีย
- ขยายอิทธิพลครอบคลุมชวา สุมาตรา และบอร์เนียว
- เป็นจักรวรรดิทางทะเลแห่งสุดท้ายก่อนสมัยใหม่

ในงานที่ ๑ เรื่อง รัฐโบราณในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง พัฒนาการภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง รัฐโบราณในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
รายวิชา ประวัติศาสตร์ รหัสวิชา สต๑๑๐๔ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนอธิบายลักษณะของรัฐโบราณทั้ง 8 รัฐในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

[illegible]

ใบงานที่ ๑ เรื่อง รัฐโบราณในเอเชีย
ตะวันออกเฉียงใต้

“ถ้าไม่มีรัฐเหล่านี้นในอดีต ปัจจุบัน
ของอาเซียนจะเป็นอย่างไร”

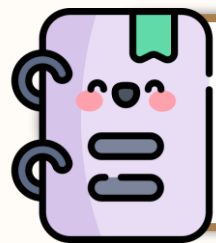
บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง เมื่อโลกตะวันตกเข้ามาในเอเชีย
ตะวันออกเฉียงใต้

ดาวน์โหลดเอกสารได้ที่

www.dltv.ac.th

สิ่งที่ต้องจัดเตรียม

ใบงานที่๒ เรื่อง เมื่อโลกตะวันตกเข้ามาในเอเชีย
ตะวันออกเฉียงใต้

ดาวน์โหลดเอกสารได้ที่

www.dltv.ac.th

